

Документ за разглеждане в заседание

A9-0151/2022

18.5.2022

ДОКЛАД

относно доклада на Комисията за Черна гора за 2021 г.
(2021/2247(INI))

Комисия по външни работи

Докладчик: Тонино Пицула

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
INFORMATION ON ADOPTION IN COMMITTEE RESPONSIBLE.....	20
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ	21

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно доклада на Комисията за Черна гора за 2021 г.
(2021/2247(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Република Черна гора, от друга страна¹, което влезе в сила на 1 май 2010 г.,
- като взе предвид кандидатурата на Черна гора за членство в Европейския съюз от 15 декември 2008 г.,
- като взе предвид становището на Комисията от 9 ноември 2010 г. относно кандидатурата на Черна гора за членство в Европейския съюз (СОМ(2010)0670), решението на Европейския съвет от 16 – 17 декември 2012 г. да предостави на Черна гора статут на държава кандидатка, както и решението на Европейския съвет от 29 юни 2012 г. да започне преговори с Черна гора за присъединяване към ЕС,
- като взе предвид присъединяването на Черна гора към НАТО на 5 юни 2017 г.,
- като взе предвид заключенията на председателството от заседанието на Европейския съвет в Солун, проведено на 19 и 20 юни 2003 г.,
- като взе предвид Декларацията от София от срещата на високо равнище ЕС – Западни Балкани, състояла се на 17 май 2018 г., и Приоритетната програма от София,
- като взе предвид декларацията от Загреб от срещата на върха ЕС – Западни Балкани, проведена на 6 май 2020 г.,
- като взе предвид декларацията от Бърдо от срещата на върха ЕС – Западни Балкани, проведена на 6 октомври 2021 г.,
- като взе предвид срещата на високо равнище в София от 10 ноември 2020 г., Декларацията на лидерите на Западните Балкани относно общия регионален пазар от 9 ноември и Декларацията от София относно Зелената програма за Западните Балкани от 10 ноември 2020 г.,
- като взе предвид Берлинския процес, стартиран на 28 август 2014 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 5 февруари 2020 г., озаглавено „Засилване на процеса на разширяване – надеждна перспектива за членство в ЕС за Западните Балкани“ (СОМ(2020)0057),

¹ ОВ L 108, 29.4.2010 г., стр. 1.

- като взе предвид съобщението на Комисията от 6 октомври 2020 г., озаглавено „Икономически и инвестиционен план за Западните Балкани“ (COM(2020)0641),
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета от 15 септември 2021 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III)²,
- като взе предвид Специален доклад № 01/2022 на Европейската сметна палата от 10 януари 2022 г., озаглавен „Подкрепа от ЕС за върховенството на закона в Западните Балкани: въпреки положените усилия, основните проблеми продължават да съществуват“,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 19 октомври 2021 г., озаглавено „Съобщение от 2021 г. относно политиката на ЕС за разширяване“ (COM(2021)0644), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад за Черна гора за 2021 г.“ (SWD(2021)0293),
- като взе предвид прегледа и оценката на програмата за икономически реформи на Черна гора от юли 2021 г.;
- като взе предвид съвместните заключения от Икономическия и финансов диалог между ЕС, страните от Западните Балкани и Турция, приети от Съвета на 12 юли 2021 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 29 април 2020 г., озаглавено „Подкрепа за Западните Балкани за борба с COVID-19 и за възстановяване след пандемията“ (COM(2020)0315),
- като взе предвид петото заседание на Конференцията за присъединяване с Черна гора на равнище заместник-министри, проведено на 30 юни 2020 г. в Брюксел, на което започнаха преговорите по последната преминала процеса на скрининг глава – глава 8 (политика в областта на конкуренцията),
- като взе предвид Междуправителствената конференция за присъединяване ЕС – Черна гора от 22 юни 2021 г. и 13 декември 2021 г.,
- като взе предвид становищата на Венецианската комисия от март и май 2021 г. относно преразгледания проект на изменения на Закона за Държавната прокуратура, както и предишните ѝ становища,
- като взе предвид своята препоръка от 19 юни 2020 г. до Съвета, Комисията и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност относно Западните Балкани след срещата на високо равнище през 2020 г.³,
- като взе предвид предходните си резолюции относно Черна гора,
- като взе предвид декларацията и препоръките, приети на 20-ото заседание на

² ОВ L 330, 20.9.2021 г., стр. 1.

³ ОВ С 362, 8.9.2021 г., стр. 129.

Парламентарния комитет по стабилизиране и асоцииране ЕС – Черна гора, проведено на 2 декември 2021 г.,

- като взе предвид съвместната декларация от втората среща на високо равнище между Европейския парламент и председателите на парламентите на държавите от Западните Балкани от 28 януари 2022 г., организирана от председателя на Европейския парламент с ръководителите на парламентите на държавите от Западните Балкани,
 - като взе предвид своята резолюция от 19 май 2021 г. относно докладите на Комисията относно Черна гора за 2019 г. и 2020 г.⁴,
 - като взе предвид своята резолюция от 15 декември 2021 г. относно сътрудничеството в борбата срещу организираната престъпност в Западните Балкани⁵,
 - като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A9-0151/2022),
- A. като има предвид, че всяка страна, обхваната от процеса на разширяване, е оценявана според собствените ѝ заслуги и че изпълнението на необходимите реформи, по-специално в областта на принципите на правовата държава, определя графика и напредъка на присъединяването;
- Б. като има предвид, че Черна гора е държавата кандидатка, отбелязала най-голям напредък в преговорния процес, като са отворени всичките преминали процеса на скрининг 33 глави от достиженията на правото на ЕС и са затворени временно три глави;
- В. като има предвид, че 80% от нейните граждани подкрепят бъдещото членство на държавата в ЕС;
- Г. като има предвид, че периодът след изборите през 2020 г. беше белязан от дълбока поляризация между новото управляващо мнозинство и опозицията, а също така и в рамките на управляващото мнозинство; като има предвид, че бойкотите и липсата на конструктивна ангажираност на всички парламентарни участници възпрепятстваха вземането на решения в парламента;
- Д. като има предвид, че по време на междуправителствената конференция от 22 юни 2021 г. Черна гора прие преработената методология за процеса на разширяване, основаваща се на групирани по тематични области преговорни глави и постепенното въвеждане на различните политики и програми на ЕС;
- Е. като има предвид, че Европейският съюз е най-големият търговски партньор на Черна гора, като на него се падат 38% от общия износ и 44% от общия внос през 2020 г.; като има предвид, че ЕС е най-големият източник на финансова помощ за

⁴ ОВ С 15, 12.1.2022 г., стр. 100.

⁵ Приети текстове, P9_TA(2021)0506.

Черна гора и като има предвид, че Черна гора се ползва от предприсъединителна помощ по линия на Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП), като между 2007 г. и 2020 г. е получила общо 504,9 милиона евро;

- Ж. като има предвид, че ЕС постоянно демонстрира своя ангажимент за европейската перспектива на държавите от Западните Балкани и мобилизира 3,3 милиарда евро за преодоляване на непосредствената здравна криза и смекчаване на икономическите и социалните последици от пандемията от COVID-19;
- З. като има предвид, че помощта по ИПП III се основава на строги условия и предвижда модулация и спиране на помощта в случаи на отстъпление в областта на демокрацията, правата на човека и принципите на правовата държава;
- И. като има предвид, че Черна гора е изложена на външна намеса и злонамерени кампании за дезинформация от страна на Русия и други държави;

Ангажимент по отношение на разширяването

1. приветства трайния ангажимент на Черна гора по отношение на европейската интеграция и непоколебимата подкрепа на нейните граждани за членството в ЕС; подчертава, че напредъкът в преговорите продължава да зависи от изпълнението на междинните критерии в областта на върховенството на закона;
2. отбелязва, че всичките 33 преминали процеса на скрининг глави са отворени, но изразява съжаление, че от 2017 г. насам нито една глава не е затворена, което забавя положителните резултати и статута на Черна гора като най-развитата държава от Западните Балкани, що се отнася до напредъка към присъединяване към ЕС; приветства приемането от страна на Черна гора на преработената методология за процеса на разширяване; насърчава Черна гора да продължи да се съсредоточава по-специално върху изпълнението на оставащите междинни критерии в глави 23 и 24 и след това върху затварянето на глави;
3. отново заявява, че междупартийният политически ангажимент и функциониращата парламентарна демокрация са необходими за свързаните с ЕС реформи, и призовава за конструктивен и приобщаващ политически диалог и ангажимент от страна на всички парламентарни партии с цел преодоляване на настоящия поляризиран политически климат и укрепване на функционирането и координацията между държавните институции, за да се постигне политическа стабилност и да продължи значителният напредък в ключови реформи, свързани с ЕС, по-специално изборните и съдебните реформи и борбата с организираната престъпност и корупцията;
4. отбелязва гласуването на недоверие на правителството на 4 февруари 2022 г. и последвалото освобождаване от длъжност на председателя на парламента на Черна гора и на съпредседателя на Парламентарния комитет по стабилизиране и асоцииране ЕС – Черна гора; отбелязва, че президентът на Черна гора е назначил лидера на партията URA за изпълняващ длъжността министър-председател, натоварен със сформирането на правителство;
5. приветства новото правителство на малцинството, съставено от проевропейски

партии, което е посрещнато с особено одобрение с оглед на неотдавнашното руско нашествие в Украйна и продължаващото влияние на проруските политически партии и послания в държавата; приветства избора на нов председател на парламента и призовава възможно най-скоро да се назначи съпредседател на Парламентарния комитет по стабилизиране и асоцииране ЕС – Черна гора; счита, че политическата решимост на новото правителство би могла да спомогне за ускоряване на така необходимия процес на реформи, като отразява както работата на Черна гора по отношение на европейските ценности, така и волята на огромното мнозинство от черногорските граждани да се присъединят към Европейския съюз;

6. призовава за възобновяване на приобщаващия диалог между всички парламентарни партии и съответните заинтересовани страни с цел да се изгради силна проевропейска и демократична платформа, която може да гарантира необходимата стабилност и да намали политическата поляризация и радикализация в съответствие с конституцията, зачитането на демократичните процеси, норми и стандарти и проевропейските стремежи на огромно мнозинство от гражданите на Черна гора;
7. отбелязва протестите срещу евентуалното сформирание на правителство на малцинството, организирани от Демократичния фронт и Демократична Черна гора; приканва всички политически партии да изразят становищата си в рамките на институционализирани демократични процедури и да се въздържат от ескалиране на напрежението;
8. решително осъжда подкрепата, изразена за Руската федерация от протестиращи и от някои политически лидери в деня на началото на агресията на Русия срещу Украйна, но отбелязва относително малкия мащаб на тези демонстрации; припомня трайния и постоянен интерес на Русия към дестабилизирането на държавата и на целия регион на Западните Балкани и отклоняването им от техния европейски път чрез разпространението на манипулативна дезинформация и влияние върху държавни и недържавни участници;
9. отбелязва активизирането на работата след дългоочакваното финализиране на назначенията за административните структури в областта на принципите на правовата държава; изразява съжаление, че ключови позиции в преговорните структури остават незаети от дълго време насам; отбелязва усилията за консолидиране и усъвършенстване на преговорната структура през 2021 г.; настоятелно призовава органите да установят отново напълно функционираща преговорна структура във възможно най-кратки срокове; отбелязва, че забавеното назначаване на ключови преговарящи и ръководители на работни групи трябва да бъде последвано от други стъпки, за да се запази процесът на присъединяване като политически приоритет;
10. приветства продължаващото и пълно съгласуване на позицията на Черна гора с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС, включително че Черна гора осъжда руската инвазия в Украйна и напълно подкрепя последните санкции на ЕС срещу Русия, както и забраната за прелитане над въздушното ѝ пространство за руски полети и използването на летища, забраната за трансакции

с централната банка на Русия и забраната на руските пропагандни медии "Русия днес" и „Спутник“; насърчава Комисията да разгледа възможността за предоставяне на икономическа и финансова помощ от ЕС за държавите от Западните Балкани, които са се присъединили към санкциите на ЕС срещу Русия, с цел смекчаване на последиците от развиващата се криза;

11. приветства приемането от Черна гора на нейния собствен механизъм за временна закрила на лицата, бягащи от Украйна, който им предоставя правото на престой в държавата за една година, и приветства приноса на Черна гора към хуманитарната помощ за Украйна;
12. призовава да бъде иззето имуществото на лицата, санкционирани от органите на Черна гора, а също и да се гарантира, че държавата няма да се превърне в безопасна зона за укриване на активите на руските олигарси, застрашени от международни санкции; насърчава правителството да продължи да предприема необходимите стъпки, за да даде възможност на компетентните национални органи да вземат необходимите решения за прилагане на приетите санкции;
13. приветства активното участие на Черна гора в мисии и операции на ЕС по линия на общата политика за сигурност и отбрана, както и в други международни мисии; подчертава значението на стратегическия съюз на Черна гора с ЕС и с НАТО; осъжда опитите в правителството, сектора на сигурността и военния сектор да поставят под въпрос нейната стратегическа ориентация; насърчава черногорските органи да си сътрудничат с ЕС и с НАТО в областта на устойчивостта спрямо чуждестранна намеса и манипулативна чуждестранна дезинформация, както и в областта на киберсигурността;
14. насърчава Черна гора да оползотвори възможно най-добре средствата на ЕС, налични в рамките на Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП III) и Икономическия и инвестиционен план за Западните Балкани, с цел укрепване на институционалното изграждане и насърчаване на икономическото и демократичното развитие, по-специално в областта на принципите на правовата държава, основните свободи и благосъстоянието на нейните граждани; изтъква, че всяка инвестиция трябва да бъде в съответствие с целите на Парижкото споразумение и целите за декарбонизация на ЕС; настоятелно призовава Комисията да следи отблизо изпълнението и да гарантира систематична оценка на въздействието от финансирането на ЕС;

Демокрация и върховенство на закона

15. изразява дълбока загриженост поради продължаващото политическо напрежение между и в рамките на изпълнителната и законодателната власт, както и поради скорошното блокиране на парламентарните сесии, което има пряко въздействие върху скоростта и напредъка на свързаните с ЕС реформи на Черна гора и продължава да забавя присъединяването към ЕС; припомня, че единственият начин да се окаже влияние върху процеса на вземане на решения от името на съответните избиратели е те да участват в политическите процеси; призовава законодателните и изпълнителните органи да подобрят координацията и да приоритизират законодателните инициативи за прилагането на реформите на ЕС;

отново заявява, че политическата воля, широкият междупартиен диалог и функционалната парламентарна подкрепа, както и правилното функциониране на демократичните институции, са от ключово значение за напредъка на Черна гора в преговорите за присъединяване;

16. приветства неотдавнашните назначения във Върховния съд и Апелативния съд, както и назначенията на нови членове на Прокурорския съвет, включително на член, избран измежду представители на НПО; изразява загриженост относно цялостната липса на напредък в съдебната реформа, включително по отношение на все още предстоящите назначения в ключови независими институции и в съдебната система, например назначаването на нови съдии от Конституционния съд; насърчава органите на Черна гора да предприемат допълнителни стъпки за повишаване на независимостта и функционирането на съдебната система и другите правоприлагащи органи, както и да изпълнят изцяло препоръките на Венецианската комисия относно рисковете от политизиране на Прокурорския съвет; насърчава последващите действия относно свързаните със съдебната система препоръки на Групата държави срещу корупцията (GRECO) към Съвета на Европа;
17. настоятелно призовава Комисията да вземе предвид надлежно Специален доклад № 01/2022 на Европейската сметна палата и да изпълни неговите препоръки, което означава да адаптира своите инвестиции, свързани с принципите на правовата държава, в Западните Балкани, включително в Черна гора; призовава ЕС и държавите от Западните Балкани да създадат рамка за плодотворно сътрудничество между Европейската прокуратура и държавите от Западните Балкани, за да се гарантира, че Европейската прокуратура може ефективно да упражнява своите правомощия в областта на фондовете на ЕС;
18. приветства факта, че парламентът на Черна гора прие изменения Закон за местното самоуправление, който предвижда провеждането на местни избори в 14 общини на една и съща дата; изразява съжаление обаче относно неотдавнашното решение за свикване на избори в 12 общини на различна дата; отново повтаря призивите си, с които насърчава Черна гора да проведе местни избори едновременно в цялата държава, за да се постигне по-голяма стабилност на нейната демокрация, да се избегне провеждането на постоянни кампании и да се облекчи напрегнатата политическа обстановка;
19. отбелязва, че са необходими повече усилия за хармонизиране на избирателната правна рамка и за регулиране на всички ключови аспекти на изборите – чрез приобщаващ процес и достатъчно време преди следващите избори; приветства продължаването на работата на Комисията за реформа на изборното законодателство въпреки първоначалните прекъсвания и очаква тя усърдно да работи за постигането на съдържателна реформа; отбелязва, че инструментът за диалог „Жан Моне“ в Черна гора би могъл да бъде от полза при постигането на консенсуса, необходим за насърчаването на демократична парламентарна култура;
20. изразява загриженост относно широко разпространената корупция в държавата и настоятелно приканва Черна гора да засили действията в областта на

наказателното правосъдие в отговор на корупцията по високите етажи на властта и да създаде условия за ефективното и независимо функциониране на съдебните институции и независимите органи за противодействие на корупцията, включително Агенцията за борба с корупцията и Специалната прокуратура, които да функционират ефективно и без политическо влияние, в съответствие с препоръките на GRECO; призовава черногорските органи да започнат задълбочено разследване на всички нарушения, разкрити от досиетата „Пандора“;

21. приветства напредъка в борбата с организираната престъпност и международното полицейско сътрудничество, по-специално в подобряването на достъпа на правоприлагащите агенции до ключови бази данни и увеличаването на броя на следователите и експертите, както и увеличаването на броя на разследванията и наказателните преследвания във връзка с организираната престъпност; насърчава органите на Черна гора да продължат да работят за преодоляване на съществуващите недостатъци при разглеждането на случаите на организирана престъпност и изземването и конфискацията на активи от престъпна дейност;
22. приветства конструктивното сътрудничество на Черна гора с правоприлагащите агенции на ЕС като Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex), Европол и Евроюст, които подпомагат Черна гора в управлението на границите и борбата с трансграничната престъпност, включително трафика на оръжия, наркотици и хора и борбата с тероризма и екстремизма; отбелязва като положителен пример намесата на полицията в Мойковац за справяне с трафика на цигари в Черна гора и отново заявява, че са необходими допълнителни мерки за справяне с контрабандата на наркотици и цигари в държавата, особено в свободната зона на пристанището в Бар;
23. приветства приемането на Стратегията за миграцията и реинтеграцията на завърналите се лица в Черна гора за периода 2021 – 2025 г.; отбелязва, че през декември 2021 г. беше подписана пътната карта за сътрудничество между Черна гора и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO);
24. изразява съжаление относно ограничения напредък, постигнат по отношение на изпълнението на реформата на публичната администрация, и призовава процесът на разработване на новата Стратегия за реформа на публичната администрация да бъде приобщаващ и прозрачен; изразява загриженост относно промените в Закона за държавните служители и служителите в държавната администрация, чрез които се намалиха назначението въз основа на заслуги и независимостта на държавните служители и се застраши способността на Черна гора да задържа служители с опит в процеса на присъединяване към ЕС; подчертава, че е необходима система за назначаване на държавни служители въз основа на заслуги и че е важно обществените услуги да се деполитизират;
25. приветства положителната роля на гражданското общество в Черна гора и насърчава по-нататъшното засилване на пълноценното му участие в реформите и гарантирането на наличието на функционални механизми за консултации и сътрудничество чрез подобряване на правните и институционалните рамки на държавата, както и чрез гарантиране на участието на независими експерти, гражданското общество и местните заинтересовани страни в ключово

законодателство;

26. приветства първата гражданска асамблея, организирана на 4 ноември 2021 г. от парламента на Черна гора в сътрудничество с Европейския парламент; приветства активното участие на гражданите и техния ангажимент за борба с корупцията; призовава органите на Черна гора да предприемат последващи действия и да приложат заключенията на асамблеята относно борбата срещу корупцията, както и подчертава, че е важно в бъдеще това успешно начинание да продължи;

Зачитане на основните свободи и правата на човека

27. отбелязва ограничения напредък по отношение на свободата на словото; насърчава Черна гора да увеличи усилията си за борба с дезинформацията, словото на омразата, онлайн тормоза, разпространението на политически пристрастна информация и чуждестранното влияние в черногорските медии; подчертава значението на обмена на най-добри практики с държавите – членки на ЕС, и НАТО, както и на свикването на диалог с гражданското общество от Западните Балкани и неговия частен сектор, за да се идентифицират тревожните събития на ранен етап и да се разработят подходящи мерки за противодействие срещу разпространението на манипулативна дезинформация от трети държави, с акцент върху научните изследвания и анализа и включването на най-добри практики в региона;
28. призовава Комисията да изгради инфраструктурата, която е необходима за предоставяне на основани на факти отговори на заплахите от дезинформация в Западните Балкани; призовава Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) да премине към по-проактивна позиция, като се фокусира върху повишаване на надеждността на ЕС в региона и разширяване на мониторинга на Оперативната група за стратегическа комуникация за Западните Балкани с акцент върху трансграничните заплахи от дезинформация, произлизащи от държави от Западните Балкани и съседни на тях; призовава Черна гора да предприеме решителни и системни действия за идентифициране и разбиване на фабриките за дезинформация; призовава политиците и обществените фигури категорично да осъдят посланията, целящи поляризиране на обществото и подкопаване на доверието в медиите и основните демократични ценности;
29. отбелязва, че събирането на дезагрегирани данни, свързани с расизма и хомофобската/трансфобската престъпност и слово на омразата, остава неоптимално; припомня заключенията от 2020 г. от мониторинговия доклад на Европейската комисия срещу расизма и нетърпимостта към Съвета на Европа (ЕКРН), в които се посочва, че предишните препоръки не са изпълнени⁶; припомня позицията на Парламента в неговата последна резолюция относно Черна гора, в която се призовава за тази мярка, и насърчава органите да я

⁶ Заключение на ЕКРН относно изпълнението на препоръките по отношение на Черна гора, които са предмет на междинни последващи действия, 2 юни 2020 г., <https://rm.coe.int/ecri-conclusions-on-the-implementation-of-the-recommendations-in-respe/16809e8273>

прилагат⁷;

30. изразява загриженост относно високата степен на поляризация в медийната среда, по-специално относно нарастващия обем на чуждестранни и вътрешни кампании за дезинформация, киберзаплахи и хибридни заплахи, включително от Русия и Китай, разпространяващи етнонационалистически послания, които оказват отрицателно въздействие върху демократичните процеси в страната и по този начин застрашават европейската ѝ перспектива; изразява загриженост във връзка с увеличаването на публичния дълг на Черна гора към чуждестранни финансови институции и дружества от авторитарни държави извън ЕС; отново изразява подкрепата си за готовността на правителството да прилага санкциите на ЕС срещу руските канали за пропаганда;
31. подчертава значението на свободата и независимостта на медиите, високото качество на отразяването и подобряването на медийната грамотност като ключов фактор в борбата с манипулативната дезинформация; призовава Черна гора, държавите членки, ЕСВД и делегацията на ЕС в Черна гора да продължат да провеждат по-активни и ефективни кампании за комуникация и повишаване на видимостта, за да подчертаят ролята и значението на помощта от ЕС в Черна гора и да се борят с дезинформацията, насочена срещу ЕС; включително чрез създаване на регионален пост за стратегическа комуникация в Западните Балкани; приветства интереса на Черна гора към сътрудничество с ЕС чрез Плана за действие за демокрация (EDAP) и важната работа на Оперативната група на ЕСВД за стратегическа комуникация за Западните Балкани;
32. призовава органите на Черна гора, в тясно сътрудничество със съответните инициативи и програми на ЕС и НАТО, да предприемат конкретни стъпки за изграждане на устойчивост и киберсигурност, тъй като държавата е изправена пред нарастващия натиск на намесата на трети държави, която има за цел да подкопае нейната държавност и прозападна ориентация; приветства новата стратегия за киберсигурност на Черна гора за периода 2022 – 2026 г. и призовава за незабавно постигане на напредък в законодателния процес за създаване на Агенция за киберсигурност;
33. решително осъжда нападенията и тормоза над журналисти и призовава тези случаи да бъдат разследвани и санкционирани, както и да се предприемат ефективни последващи съдебни действия; приветства въвеждането на по-строги санкции за заплахи или нападения срещу журналисти чрез приемането на изменения на Наказателния кодекс; призовава всички политически партии да предприемат по-нататъшни стъпки, за да гарантират условията за работа на независимите и свободни медии, включително подкрепа за отразяването на информация в обществен интерес, прозрачно финансиране, споделени регулаторни стандарти и безопасна работна среда без нападения и заплахи;
34. приветства някои положителни стъпки, като например създаването на ad hoc комисия за мониторинг на насилието срещу медиите, укрепването на правната рамка с цел ефективна защита на журналистите и другите работещи в медиите,

⁷ Резолюция от 19 май 2021 г. относно докладите на Комисията относно Черна гора за 2019 и 2020 г., ОВ С 15, 12.1.2022 г., стр. 100.

преразглеждането на законите за медиите и за редакционна политика на обществения радио- и телевизионен оператор RTCG, който е станал по-плюралистичен, както и обществените консултации относно медийна стратегия за периода 2021 – 2025 г.; подчертава, че е важно медийните регулатори и общественият радио- и телевизионен оператор в Черна гора да са независими, и призовава за по-нататъшни усилия за превръщането на RTCG в истинска обществена услуга и като цяло за подобряване на достъпа до информация;

35. осъжда всички актове на насилие по време на демонстрациите в Цетине, свързани с интронизацията на Черногорско-приморския митрополит на Сръбската православна църква; осъжда сръбската намеса в тази връзка; призовава за религиозна толерантност в съответствие с Конституцията на Черна гора и европейските ценности и принципи;
36. отбелязва, че чуждестранната намеса може да се осъществява и чрез инструментализиране на религиозните институции; осъжда усилията на Русия да използва етническото напрежение в Западните Балкани, за да възпламенява конфликти, да разделя общности и да разпространява манипулативна дезинформация, което би могло да доведе до дестабилизиране на целия регион;
37. отбелязва ново забавяне на преброяването на населението и жилищния фонд в Черна гора и очаква това преброяване да се извърши през настоящата година в съответствие със стандартите на ЕС и международните стандарти, открито и прозрачно, без страх от сплашване за всички признати национални малцинства; призовава органите да избягват всякакво политизиране на процеса;
38. приветства мултиетническата идентичност на държавата и призовава за по-нататъшното ѝ насърчаване и зачитане на всички равнища, включително на използваните езици, културното наследство и традициите на местните общности, както и за защита на техните политически права; подчертава необходимостта да се защитават всички политически права на националните малцинства, по-специално с оглед на факта, че някои от тях вече нямат представители на малцинствените партии в парламента на Черна гора;
39. решително осъжда словесните и физическите нападения срещу и сплашването на малцинствата, включително на националните малцинства; изразява съжаление, че уязвимите групи, включително ромите и гюптите, продължават да се сблъскват с множество форми на дискриминация и с трудности при упражняването на правата си; приветства приемането на стратегията за приобщаване на ромите и гюптите за периода 2021 – 2025 г., в която се обръща специално внимание на антиромските нагласи, и насърчава органите да увеличат още повече усилията за борба с дискриминацията, да гарантират справедлив достъп до образование, правосъдие, жилищно настаняване, здравеопазване и пазара на труда, както и да предприемат ефективни мерки срещу словото на омразата;
40. призовава органите на Черна гора да признаят традицията и културното наследство на хърватската общност в мултиетническия Которски залив; отбелязва със загриженост уведомлението за съдебно отстранение до 15 април, получено от Хърватската национална асамблея в Тиват;

41. отбелязва, че насилието, основано на пола, и насилието над деца продължават да бъдат сериозно безпокойство, както и че положението допълнително се е влошило по време на пандемията от COVID-19; призовава за подобряване на специализираните услуги за подкрепа на жените, групите в неравностойно положение и жертвите на домашно насилие и призовава Черна гора да предостави подходящо финансиране за това, включително за организациите на гражданското общество, които предоставят такава подкрепа; приветства предложението за въвеждане на по-строги наказания за насилието над жени и деца;
42. настоятелно призовава органите на Черна гора да прилагат изцяло стандартите на Конвенцията от Истанбул, да започнат кампании за повишаване на обществената осведоменост, да насърчават подаването, в условия на безопасност, на сигнали за случаи на домашно насилие, и да увеличат броя на добре обучените и отчитащи аспектите на пола служители на правоприлагащите органи и съдии, за да се гарантира правилното разследване и наказателно преследване на такива престъпления; настоятелно призовава органите на Черна гора да приложат ефективни мерки срещу сексуалния тормоз, включително на работното място; продължава да бъде обезпокоен от честите изказвания, подбуждащи към омраза, и сексизма, насочени към жените в политиката и обществения живот, и призовава да бъдат приети правни и политически мерки за насърчаване на политическото участие на жените;
43. приветства създаването на Съвета за правата на детето; подчертава необходимостта от по-нататъшно подобряване на третирането на децата в гражданските производства и от съобразено с интересите на детето правосъдие; изразява съжаление относно недостатъчната защита на жертвите, по-специално жените и децата, включително по време на и след производства за упражняване на родителски права; призовава всички съответни държавни органи да предприемат системен подход по този въпрос въз основа на най-високите стандарти за защита и подкрепа и най-добрите европейски практики;
44. приветства напредъка по отношение на защитата и насърчаването на правата на ЛГБТИК лицата, първото регистрирано партньорство между лица от един и същи пол през юли 2021 г., а също и мирната организация на прайд парад през 2021 г.; призовава Черна гора да продължи да хармонизира и изменя други закони и подзаконови актове, по-специално относно социалните обезщетения и пребиваването, с цел пълно прилагане на Закона за регистрираното партньорство; призовава за допълнителни мерки срещу изказванията, подбуждащи към омраза, социалното изключване и дискриминацията на ЛГБТИК общността, и за подобряване на достъпа на тази общност до правосъдие, заетост, жилищно настаняване и здравеопазване, наред с другото, като се гарантира достъп до хормонална терапия за транссексуалните лица и се зачита тяхната физическа и психическа неприкосновеност;
45. призовава Черна гора да включи по подходящ начин гражданското ЛГБТИК общество в работата на новата работна група за правно признаване на пола, която следва да работи за правно признаване на пола въз основа на самоопределение;
46. изразява съжаление, че хората с увреждания продължават да се сблъскват с

множество форми на дискриминация, което се изостря поради пандемията от COVID-19, и изразява съжаление поради факта, че националното законодателство не е приведено в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания; приветства факта, че реформата на националната система за освидетелстване на увреждания е в ход, и призовава за ефективно прилагане на стратегии за преодоляване на пропуските в защитата на правата на хората с увреждания в различните сектори и политики, включително в здравеопазването, пазара на труда и в административните и съдебните производства; подчертава неотложната необходимост от стратегия за деинституционализация;

Помирение и добросъседски отношения

47. изразява задоволство по повод на конструктивната роля на Черна гора в регионалното сътрудничество и приветства изпълнението на действия в рамките на общия регионален пазар на Западните Балкани; призовава за конкретни действия за намиране и прилагане на окончателни и обвързващи решения на дългогодишните двустранни спорове в дух на конструктивност и добросъседство, включително споровете относно границите със съседни държави и въпросите за обозначаването на границите с Хърватия и Сърбия;
48. подчертава, че цялото регионално икономическо сътрудничество в Западните Балкани следва да бъде приобщаващо и приемливо за шестте държави, както и че то следва да установява равнопоставено сътрудничество, като същевременно подкрепя по-нататъшното привеждане на правилата в съответствие със стандартите и достиженията на правото на ЕС; в този контекст изразява предпазливото си становище по отношение на инициативата „Отворени Балкани“, която не обхваща всички шест държави, и изразява убеждението си, че тя следва да се основава на правилата на ЕС и да има единствено положително въздействие върху процеса на интеграция в ЕС;
49. приветства премахването на таксите за роуминг между Черна гора и пет други държави от Западните Балкани, считано от 1 юли 2021 г.; настоятелно призовава правителството и Комисията да договорят план, който да доведе до бързото премахване на таксите за роуминг между Черна гора и държавите – членки на ЕС;
50. приветства непрекъснатото сътрудничество на Черна гора в рамките на процеса за прилагане на Декларацията от Сараево; приветства приемането на резолюцията относно Сребреница от 17 юни 2021 г.; приветства първото в историята участие на министъра на външните работи на Черна гора в съвместното възпоменание на жертвите от лагера в Морин; отбелязва, че от 2006 г. насам са разгледани само осем дела за военни престъпления, като сред подсъдимите има само второстепенни извършители; подчертава, че не следва да има толерантност към отричането на геноцид, подстрекателската реторика или възхваляването на военните престъпници;
51. настоятелно призовава Черна гора да активизира усилията си за проактивно даване на приоритет и наказване на военните престъпления и тяхното възхваляване и за изясняване на съдбата на изчезналите лица; припомня, че е необходимо да се отворят архивите на бившите югославски тайни служби и да се

спазват правните процедури за прехвърляне на съответните досиета в държавните архиви на Черна гора;

52. призовава органите на Черна гора към пълно спазване на разпоредбите относно наследяването на бившата Социалистическа федеративна република Югославия, особено по отношение на военните активи;

Икономика

53. изразява загриженост относно постоянно високото равнище на безработица, по-специално сред жените и младите хора, и настоятелно призовава органите да увеличат усилията си за подобряване на техния достъп до пазара на труда и за справяне с изтичането на мозъци, неравнопоставеността между половете по отношение на заетостта и заплащането, както и наличието на достъпни детски заведения; отново изтъква необходимостта от по-добро съгласуване на образователната система с пазара на труда; отбелязва възстановяването на пазара на труда и приветства стъпките за изпълнение на програмата „Гаранция за младежта“;
54. приветства обявяването на инициативата „Европа сега“, която има за цел да постигне по-висок жизнен стандарт и по-конкурентоспособна икономика чрез по-устойчив и приобщаващ модел на икономически растеж;
55. изразява загриженост относно устойчивата макроикономическа стабилност и нарастващата уязвимост на Черна гора поради увеличаването на публичния ѝ дълг, по-специално към Китай, и новия заем в размер на 750 милиона евро, взет от правителството без консултация с националния парламент; приветства положените усилия за намаляване на тези фискални слабости, включително свързаните с Китай; призовава Комисията да предприеме последващи действия във връзка с макроикономическото положение и уязвимостта в следващия доклад за страната; отбелязва, че инвестициите от трети държави и чуждестранни дружества в стратегически сектори могат да породят риск от създаване на неоснователни икономически зависимости;
56. отбелязва със загриженост отрицателното въздействие на пандемията от COVID-19 върху икономиката на Черна гора; отбелязва окуражаващите признаци на икономическо възстановяване на Черна гора през 2021 г. след дълбоката рецесия през 2020 г. и приветства прогнозирания силен икономически растеж на Черна гора; призовава за по-устойчиво икономическо и финансово планиране, както и за по-навременен и конструктивен отговор, за да се сведат до минимум щетите от пандемията за социалните групи в най-уязвимо положение; призовава правителството да организира истински социален диалог в процеса на възстановяване след пандемията;
57. приветства отпускането на 60 милиона евро от Пакета за макрофинансова помощ във връзка с COVID-19, насочен към смекчаване на икономическите последици от пандемията и запазване на макроикономическата стабилност, както и мобилизирането на 14,2 милиарда евро от ИПП III за подкрепа на партньорите от Западните Балкани при изпълнението на изискванията за членство в Европейския съюз;

58. приветства обявяването на цифровизацията на обществените услуги и развитието на трансакционните услуги в рамките на електронното управление с цел засилване на икономическото възстановяване; призовава правителството на Черна гора да насърчава цифровото приобщаване на всички социални групи, както и насърчава разработването на целенасочени превантивни мерки и стимули за легализиране на неформалните предприятия и служители, тъй като големият неформален сектор продължава да възпрепятства икономическото и социалното развитие в Черна гора;
59. приветства подписването на споразумението за асоцииране към програмата „Хоризонт Европа“ за периода 2021 – 2027 г.;
60. решително осъжда така наречената „схема за златни паспорти“ и изразява съжаление относно удължаването на действието ѝ до декември 2022 г. въпреки предишните съобщения, че схемата ще бъде постепенно премахната и без по-широки консултации със съответните институции; настоятелно призовава Черна гора да предприеме повече действия за предотвратяване на изпирането на пари; подчертава, че гражданството срещу инвестиции носи рискове за сигурността и възможности за корупция, изпиране на пари и отклонение от данъчно облагане; призовава Черна гора незабавно да сложи край на схемата; отбелязва със загриженост, че между декември 2020 г. и 2022 г. е предоставено гражданство на почти 200 руски граждани;

Околна среда, енергетика и транспорт

61. приветства приемането на национален план за приспособяване към изменението на климата и насърчава Черна гора да ускори реформите в съответствие с рамката на ЕС от 2030 г. за политиките в областта на климата и енергетиката, както и да засили процедурите за изпълнението на плана; призовава органите да използват по най-добрия начин наличната предприсъединителна помощ от ЕС в това отношение, за да се постигне напредък към затваряне на критериите по глава 27 („Околна среда и изменение на климата“);
62. приветства пакета за чиста енергия, приет през ноември 2021 г.; насърчава органите да постигнат напредък в изготвянето на националния план в областта на енергетиката и климата, като се съсредоточат върху устойчивите възобновяеми енергийни източници и избягват нови инвестиции в инфраструктура, основана на изкопаеми горива и въглища, и да го представят на секретариата на Енергийната общност за препоръки; призовава Черна гора да увеличи усилията си за намаляване на загубите по електроразпределителната си мрежа, да диверсифицира своите възобновяеми източници и да намали зависимостта си от производството на водноелектрическа енергия, което е уязвимо от гледна точка на климата; приветства прекратяването на споразуменията за концесия за малки водноелектрически централи, които вече следват подходящи екологични стандарти, и призовава всички нови проекти да спазват стандартите на ЕС в областта на околната среда, държавната помощ и концесиите; настоятелно призовава органите да подобрят мониторинга и прилагането на мерките за качество на въздуха в замърсените райони;

63. изразява съжаление, че експлоатацията на въглищната електроцентрала „Плевля“ продължава след превишаването на броя на експлоатационните часове, и отново спешно призовава органите на Черна гора да я приведат в съответствие с Договора за създаване на Енергийна общност; изразява предпазливост по отношение на увеличението с 15 милиона евро на разходите за планираното преустройство на централата в съответствие с екологичните стандарти, което все още не е започнало; призовава органите да публикуват проучването за осъществимост и констатациите от разследването на прокуратурата на тръжната процедура, както и да обмислят всеобхватен план за преход с оглед на планираното закриване на централата;
64. отново призовава Черна гора да предприеме спешни мерки за ефективно опазване на защитените територии и я насърчава да продължи да определя потенциални защитени зони по „Натура 2000“; приветства обявяването на три защитени морски зони (Платамуни, Катич и стария Улцин) и определянето на буковите гори в Национален парк Биоградска гора за включване в списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО; изразява загриженост относно щетите върху водни обекти и реки, свързани с инфраструктурни проекти, включително езерото Скадар, Синяжевина, Комарница и други; изразява съжаление, че въпреки първоначалния напредък въпросът със Синяжевина все още не е разрешен; подчертава, че е необходимо да се извърши оценка и да се спазват Директивата за местообитанията и Рамковата директива за водите; настоятелно призовава органите на Черна гора да наложат ефективни, възпиращи и пропорционални санкции за всички нарушения в областта на околната среда и да изкоренят корупцията в този сектор;
65. изразява съжаление относно липсата на напредък по ключови секторни реформи в транспортната политика; призовава Черна гора да продължи да прилага своята стратегия за развитие на транспорта и да укрепи административния капацитет за изпълнението на трансевропейските мрежи; подчертава, че в Западните Балкани строителният сектор е сред най-уязвимите по отношение на организираната престъпност и корупцията; подчертава, че е необходимо инфраструктурните инвестиции да отговарят на стандартите на ЕС за оценка на въздействието върху околната среда и анализите на разходите и ползите, като същевременно се спазват правилата на ЕС относно обществените поръчки и държавната помощ;
66. отбелязва повишения интерес на Китай към инвестиции в Западните Балкани и проекти за транспортна инфраструктура в Черна гора като част от своята инициатива „Един пояс, един път“; приветства Икономическия и инвестиционен план за Западните Балкани и инициативата „Глобален портал на ЕС“ като по-екологосъобразни и прозрачни алтернативи за финансиране на инфраструктурни проекти;
67. отбелязва със съжаление щетите в биосферния резерват в басейна на река Тара и в Национален парк „Дурмитор“, който е обект на природното наследство на Юнеско, във връзка с изграждането на магистралата Бар – Боляре; призовава Черна гора да приложи мерки за възстановяване на речното корито и да следи отблизо въздействието, което изграждането на транспортна инфраструктура оказва върху околната среда; изразява загриженост, че разходите

за магистралата Бар – Боляре до голяма степен са били подценени и че не са предприети действия въпреки неясните процедури за възлагане на обществени поръчки, липсата на документация за планирането и екологичните проблеми; отбелязва, че заявлението на Черна гора за съфинансиране от инвестиционната рамка за Западните Балкани все още е процес на разглеждане;

68. призовава Черна гора да вземе мерки по отношение на незаконното депониране на отпадъци и да предприеме допълнителни стъпки, за да подобри процедурите за планиране на съоръжения за пречистване на отпадъчни води с оглед на ускоряването на тяхното изграждане; отбелязва липсата на напредък и нарастващите разходи при изграждането на основни пречиствателни станции за отпадъчни води, за да се предотврати замърсяването с отпадъчните води в седем общини;
69. насърчава Черна гора да засили действията си по отношение на институционалните и законодателните реформи в областта на лова и риболова, с особен акцент върху защитените зони и защитените видове;

o

o o

70. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на председателя на Европейския съвет, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на президента, правителството и парламента на Черна гора.

INFORMATION ON ADOPTION IN COMMITTEE RESPONSIBLE

Дата на приемане	12.5.2022
Резултат от окончателното гласуване	+: 64 -: 7 0: 4
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Malin Björk, Anna Bonfrisco, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Michael Gahler, Kinga Gál, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Balázs Hidvéghi, Sandra Kalniete, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Vladimír Bilčík, Marc Botenga, Erik Marquardt, Gabriel Mato, Paulo Rangel, Ramona Strugariu

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

64	+
ECR	Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
NI	Fabio Massimo Castaldo, Kinga Gál, Márton Gyöngyösi, Balázs Hidvéghi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Gabriel Mato, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Paulo Rangel, Radosław Sikorski, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmaz Paet, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
The Left	Malin Björk
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

7	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Peter Kofod, Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani, Harald Vilimsky, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis

4	0
The Left	Marc Botenga, Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“